

налення навчальних умінь студенти вважають: отримання більш високої відмітки з дисципліни «Загальна та фізична хімія» (відповіли 55% досліджуваних); підвищення інтересу до наукових знань (відповіли 55% досліджуваних); уміння організувати та здійснювати спільну з іншими студентами продуктивну діяльність у результаті роботи в парах (відповіли 45% досліджуваних); досягнення більш високого рівня розвитку психічних функцій, які забезпечують процес навчання (уваги, пам'яті) (відповіли 45% досліджуваних); удосконалення своїх навчальних умінь – уміння працювати з текстами з навчальної, методичної та довідкової літератури; конспектувати лекційний матеріал і обробляти, осмислювати його в процесі самостійної роботи (відповіли 36 % досліджуваних).

4. Аналіз продуктів діяльності студентів дав можливість зробити висновки стосовно сформованості уміння вести конспект лекцій та навчальної літератури. За оцінкою викладача та студентів наприкінці формувального етапу експерименту в експериментальній групі порівняно з контрольною були досягненні у цьому питанні більш значні результати. Середній бал, що відображає володіння цим умінням за 12-ма показниками, в експериментальній групі дорівнював 7-ми балам, в той час як в контрольній групі – 6-ти балам.

5. Разом із тим, академічні досягнення студентів експериментальної групи на завершальному етапі експерименту виявилися трохи меншими, ніж в контрольній, але при цьому слід враховувати той факт, що за оцінкою студентів в експериментальній групі труднощі, пов'язані із слабкою шкільною підготовкою з дисципліни «Загальна та фізична хімія» на констатувальному етапі експерименту були більш значними, ніж в контрольній: студентів із слабкою підготовкою в експериментальній групі було на 11% більше, ніж у контрольній.

Отже, як показало наше дослідження, застосовані нами комплексна програма й методичні розробки щодо формування у студентів раціонального стилю навчальної діяльності в цілому виявились ефективними. Упровадження у навчальний процес даної комплексної програми сприяє розвитку пізнавальних психічних процесів й інтелектуальних умінь студентів, визначенню оптимальної стратегії їх самоорганізації й самовдосконалення, забезпечує високу продуктивність навчальної діяльності. Це дає підстави розширити дослідження на більш репрезентативних вибірках із подальшою перспективою застосування запропонованих нами підходів і методів у педагогічній практиці технічних закладів вищої освіти.

Список використаних джерел

1. *Современные образовательные технологии: учебное пособие / коллектив авторов; под ред. Н. В. Бордовской.* – М.: КНОРУС, 2011.– 432 с. 2. *Тарева Е. Г. Теоретические основы и педагогическая технология формирования рационального стиля учебной деятельности у студентов университета [Электронный ресурс]: дис. д-ра пед. наук: 13.00.01 / Е. Г. Тарева.* – М.: РГБ, 2003. 3. *Яблонко В. Я. Психолого-педагогичні основи формування особистості: навчальний посібник / В. Я. Яблонко.* – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 220 с.

Т. А. Жержова

ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ОРИЕНТИРОВАННЫЕ ЗНАНИЯ КАК БАЗИС УСПЕШНОСТИ БУДУЩЕГО ВРАЧА АКУШЕРА-ГИНЕКОЛОГА

При рассмотрении пути реформирования системы высшего образования становится очевидно, что обновление современных образовательных процессов возможно только через научно обоснованное совершенствование педагогических технологий, предполагающих научно-аргументированное получение знаний вра-

чами-интернами акушерами-гинекологами в процессе последипломной подготовки, гарантирующее их успех в будущей профессиональной деятельности.

Процесс профессиональной подготовки сегодня ориентирован на формирование личной активности и ответственности будущих специалистов за качество своего профессионального образования. В связи с этим актуальным становится вопрос о процессе личностного усвоения научных и профессионально-ориентированных знаний, поскольку только в данном случае они могут быть арсеналом готовности к профессиональной деятельности будущего специалиста. Вопросы раскрытия творческого потенциала личности, формирования его мотивационно-ценностного отношения к профессиональной подготовке, создания условий для саморазвития и самопознания личности врача, формирования толерантности, диагностических и прогностических навыков, формирования исследовательской позиции личности, оптимизации методов активного обучения, дистанционного и дифференцированного обучения, использования тестирования и рейтингов, корректировки индивидуальных программ по результатам контроля сегодня как никогда ранее требуют своего решения [1].

Современное общество требует сегодня от специалистов высокого уровня личностной конкурентоспособности на рынке труда. Понимание будущими специалистами данного требования во многом определяет их личную потребность в процессе профессионального обучения, в познании и усвоении научных и профессионально-ориентированных знаний.

В процессе мотивации врачей-интернов на развитие собственной конкурентоспособности необходимо добиваться понимания каждым из них значимости учебы в целом, целей и задач учебного предмета, каждого занятия; вызывать интерес к изучаемому материалу; развивать творческие основы учебного процесса, в котором сочетаются традиционные подходы с инновационными решениями; поддерживать активность и творческие начинания интернов; стимулировать мотивацию профессионального совершенствования; вооружать обучаемых методами и приемами самостоятельной работы по приобретению новых знаний, навыков и умений; обучать их передовой технике личной работы и познавательной деятельности, ориентированной на свои индивидуальные особенности и их развитие; способствовать творческому и самостоятельному использованию полученных знаний в практической деятельности, повышать ответственность интернов за приобретение знаний, умений и навыков, их качество и совершенствование; повышать престиж профессиональной деятельности. Причем организация учебно-познавательной деятельности и руководство ею со стороны преподавателя ориентируется на активное участие интернов в учебном процессе [2].

Ориентиром, основанием и инструментом самоопределения личности в процессе профессиональной подготовки являются, прежде всего, научные и профессионально-ориентированные знания.

В контексте реформ образования нужно конкретизировать определённый круг фундаментальных знаний, необходимых будущим специалистам, суть которых составят вопросы политики государства в области здравоохранения, пути и средства её реализации, основные идеи, принципы, закономерности, технологии, передовой педагогический опыт.

Реализация новой образовательной политики предполагает способность преподавателя сегодня осуществить переход от инструктивно-информативного обучения к личностно- и профессионально-ориентированному, т.е. появилась необходимость сформировать способность и готовность преподавателя к самостоятельному конструированию содержания программ в соответствии с целями обучения.

Мотивационно-ценностное отношение врачей-интернов к будущей профессиональной деятельности - это единство объективного и субъективного, где объективное положение личности интерна является основой его избирательной направленности на ценности профессиональной деятельности, стимулирующие социальную и профессиональную активность и личную ответственность за результат своего обучения. Под избирательной направленностью в данном определении подразумевается осознанность, эмоциональность, интеллектуально-волевая активность личности [3].

Чтобы повысить заинтересованность в результатах образовательного процесса, необходимо максимально разнообразить содержание и методы работы преподавателей. Особенно важно в профессионально-личностном развитии врача приобретение таких качеств, как выдержка, самообладание, способность контролировать своё поведение в сложных конфликтных ситуациях, формирование волевых особенностей личности, которые определяют качество её характера: цельность, силу, твёрдость и уравновешенность. Преподаватель, прежде всего, является партнёром по общению. Он создаёт атмосферу доброжелательности, устраняет психологический барьер, создаёт положительную мотивацию для общения. Он использует те методические и дидактические приёмы, которые бы способствовали формированию у врачей-интернов желания, потребности в высказываниях, общении друг с другом, обмену мнениями. Управление процессом общения выражается в умении преподавателя создавать атмосферу не только доброжелательности, но и требовательности друг к другу, необходимо справедливо оценивать свою работу. Поэтому применяемые преподавателями приёмы и средства общения должны быть гибкими, ясно мотивированными и соотноситься с конкретным учебным материалом и конкретной учебной ситуацией.

Профессиональная компетентность врача не исчерпывается узкопрофессиональными рамками. От него требуется в процессе профессиональной деятельности осмысление широкого спектра социальных, психологических, культурологических проблем и профессионально-личностной рефлексии. Рефлексивная оценка собственных действий, выделение профессионально-ориентированных знаний, а также умений ими пользоваться в зависимости от конкретной ситуации свидетельствует в свою очередь об уровне сформированности и умении применять накопившиеся знания и умения в процессе будущей профессиональной деятельности. Необходимо не просто расширять объём профессиональных знаний, формировать специальные умения и навыки, но и развивать рефлексивную культуру, позволяющую решать нестандартные задачи, постоянно возникающие в процессе будущей профессиональной деятельности. К принципам организации рефлексивной среды мы относим актуализацию и анализ практического опыта интернов, решение конкретных проблем, новизну, апробацию альтернативных способов профессиональной деятельности. Пересмотр собственных представлений, согласование позиций за счет выхода на рефлексивный уровень анализа позволяет интернам увидеть альтернативные пути решения профессиональных задач и в дальнейшем применять их в своей профессиональной деятельности.

Исходя из вышесказанного, можно утверждать, что содержание образования существенным образом необходимо трансформировать в процесс будущей профессиональной деятельности. Наибольшую эффективность в этом плане оказывают профессионально-ориентированные знания как базис успешности будущего врача акушера-гинеколога.

Список использованных источников

1. Дианкина М. С. Профессионализм преподавателя высшей медицинской школы (психолого-

педагогический аспект) / М. С. Дианкина. – М., 2002. – 256 с. 2. Образовательный стандарт по-слевузовской профессиональной подготовки специалистов. Специальность «Акушерство и гинекология». – М., 2010. 3. Бондаревская Е. В. Смыслы и стратегии личностно-ориентированного воспитания / Е. В. Бондаревская // Педагогика. – 2015. – № 1.

К. Ю. Гашинова, В. В. Дмитриченко

КОНТРОЛЬ ЗА ЯКІСТЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ НАВЧАННІ НА КЛІНІЧНІЙ КАФЕДРІ

При підготовці студентів-медиків в умовах застосування європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) значну частину навчального навантаження викладача займає методологічна організація самостійної роботи студентів (СРС) та контроль за якістю її виконання. СРС – це особлива форма професійної підготовки, виконання якої вимагає активної розумової діяльності, що сприяє розвитку професійної компетентності [4]. СРС є невід’ємною обов’язковою ланкою процесу навчання, що передбачає, насамперед, індивідуальну роботу та колективну діяльність студентів із використанням програми навчання, підручника, інтернет-ресурсів, тощо. Однією з форм СРС є участь у роботі студентського наукового гуртка з дисципліни, виступ з доповіддю на студентській конференції або написання тез за результатами власної наукової роботи.

Під час організації СРС на кафедрі професійних хвороб та клінічної імунології Державного закладу «Дніпропетровська медична академія Міністерства охорони здоров’я України» співробітники враховують індивідуальні здібності студента, всіляко допомагають студентові розкрити свій творчий потенціал та виявити й розвинути кращі якості як майбутнього лікаря-фахівця. На всіх етапах СРС важливими є ділові відносини між студентом і викладачем – викладач поєднує управлінську, контролюючу та партнерську функції, а студент дотримується вказівок і рекомендацій викладача при виконанні цього виду роботи. Організація СРС потребує від викладачів кафедри не лише методичного забезпечення навчального процесу, а й постійної взаємодії зі студентом. Викладач має докладати усі існуючі можливості до такої співпраці.

За результатами СРС у межах часу, який зазначено у навчальному плані кафедри, для визначення рівня отриманих знань, вмінь та навичок викладачі здійснюють контрольні заходи, які є невід’ємною частиною навчання. Контроль СРС є формою зворотнього зв’язку та джерелом інформації для викладача про самостійне оволодіння студентом навчальним матеріалом та міцність його засвоєння [3]. Контроль за виконанням СРС викладач проводить під час практичних занять за темами змістовних модулів, проміжного та поточного контролів шляхом опитування та письмових відповідей на контрольні завдання (тестові, клінічні задачі). Контроль знань та вмінь при виконанні СРС – це продуктивний діалог між викладачем та студентом, що потребує від викладача зосередженості при проведенні контролю. Викладач повинен бути неупередженим по відношенню до студента та уникати будь-яких конфліктних ситуацій. Під час проведення контролю засвоєння матеріалу СРС викладач обов’язково здійснює оцінку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу, а також уміння застосувати отримані навички на практиці. Необхідний комплексний підхід до оцінювання з урахуванням багатьох параметрів, серед яких усна мова студента та вміння письмового викладу, чіткість надання та ступінь обґрунтованості відповіді, творчий підхід до виконання СРС, обізнаність у новітніх діагностичних та лікувальних методиках. Але під час проведення поточного контролю, СРС не відображується за допомогою окремих балів (крім участі